

ร่าง

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติปกป้องและคุ้มครองช้างไทย

พ.ศ.

หลักการ

โดยเป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการปกป้องและคุ้มครองช้างไทย

เหตุผล

ด้วยปัจจุบันสถานการณ์ด้านช้างเลี้ยงในประเทศไทยกำลังวิกฤติในขณะที่การนำช้างมาเลี้ยงหรือการเพาะพันธุ์ช้างในเชิงพาณิชย์โดยไม่คำนึงถึงการอนุรักษ์ช้างอย่างยั่งยืนและการฝึกช้างที่ทรมาณ การแยกลูกช้างออกมาฝึกอย่างทรมาณ รวมทั้งการใช้วิธีการที่ทารุณเพื่อให้ช้างแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมของการฝึกช้างเพื่อให้ช้างแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมตามธรรมชาติ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่อยู่ของช้างที่ไม่เหมาะสม ภาวะความหิวโหย การใช้แรงงานหนักและการขาดอิสระภาพตามพฤติกรรมธรรมชาตินำมาซึ่งความทรมาณของช้างไทย นอกจากนี้ยังมีการส่งออกช้างออกนอกราชอาณาจักรเป็นเพียงสินค้าอันเป็นการละเมิดอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์หรือไซเตส (CITES) ประเทศไทยในฐานะภาคีอนุสัญญาดังกล่าว จึงควรกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองปกป้องช้างไทยไม่ให้เกิดการทารุณกรรมช้างไทย การลักลอบค้าชิ้นส่วนของช้าง

ประกอบกับพระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ปกป้องและคุ้มครองช้างไทย

พ.ศ.

.....
.....
.....โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการปกป้องและคุ้มครองช้างไทย
.....
.....

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๗ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้เกิดการ ปกป้องคุ้มครองและการจัดสวัสดิภาพที่เหมาะสมให้แก่ช้าง ให้เกิดประโยชน์ต่อการอนุรักษ์อย่างยั่งยืน ซึ่งการตรา พระราชบัญญัตินี้ สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติปกป้องและคุ้มครองช้างไทย พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งทศวรรษนับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พ.ศ. ๒๔๖๔

(๒) พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๐๓

บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติฉบับนี้

“**ช่าง**” หมายความว่า ช่างที่ได้ขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

“**การทารุณกรรม**” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำใด ๆ ที่ทำให้ช่างได้รับความทุกข์ทรมานไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวด ความเจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้ช่างนั้นตาย และให้หมายความรวมถึงการใช้ช่างพิการ ช่างเจ็บป่วย ช่างชราหรือช่างที่กำลังตั้งท้องเพื่อแสวงหาประโยชน์ ใช้ช่างประกอบกามกิจ ใช้ช่างทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควรเพราะเหตุที่ช่างนั้นเจ็บป่วย ชรา หรืออ่อนอายุ

“**การจัดสวัสดิภาพช่าง**” หมายความว่า การเลี้ยงหรือการดูแลให้ช่างมีความเป็นอยู่ในสภาวะ ที่เหมาะสม มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีที่อยู่ อาหารและน้ำอย่างเพียงพอและมีอิสระจากความกลัวและไม่พึงพอใจ อิสระในการแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติ

“**การเพาะพันธุ์ช่าง**” หมายความว่า ขยายพันธุ์สัตว์ช่างที่นำมาเลี้ยงโดยวิธีผสมพันธุ์ และให้หมายความรวมถึงขยายพันธุ์ช่างด้วยวิธีผสมเทียม ย้ายฝากตัวอ่อนหรือโดยวิธีการอื่นใดซึ่งมีวัตถุประสงค์ใน การเพิ่มจำนวน ช่างดังกล่าว

“**พนักงานเจ้าหน้าที่**” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“**คณะกรรมการช่างไทยแห่งชาติ**” หมายความว่า คณะกรรมการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

“**สมัชชาช่างแห่งชาติ**” หมายความว่า สมัชชาช่างแห่งชาติ หมายความว่า ถึงกระบวนการที่ให้ผู้ที่เลี้ยงช่างเจ้าของช่าง องค์กรภาคประชาสังคม หรือองค์กรภาคประชาชน องค์กรไม่แสวงผลกำไรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการปกป้องและจัดสภาพช่าง รวมทั้งหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้มาร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และเรียนรู้กันอย่างสมานฉันท์ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสาธารณะ ที่เสนอต่อคณะกรรมการช่างไทย เพื่อการปกป้องและจัดสวัสดิภาพแก่ช่างไทยอย่างบูรณาการ โดยจัดให้มีสมัชชาช่างในสองประเภทคือ สมัชชาช่างเฉพาะพื้นที่ และสมัชชาเฉพาะประเด็น

“**ซากของช่าง**” หมายความว่า ชิ้นส่วนใดๆ ของช่างรวมถึงงา ขน หนัง เส้นขน เล็บ ฟัน กราม ลูกตา ขากร น้ำมันช่างตกมัน (กัวเฆาะ) ไช

“การค้าซากของช้างหรือผลิตภัณฑ์จากช้าง” หมายความว่า ชื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า และหมายความถึงมีหรือแสดงไว้เพื่อการประกาศหรือโฆษณา หรือนำเสนอ ทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์สารสนเทศ หรือสื่อใดๆ เพื่อการค้าด้วย

“ผู้ครอบครองช้าง” หมายความว่า ผู้มีชื่อเป็นเจ้าของช้างตามทะเบียน

“ปางช้าง” หมายความว่า สถานที่เลี้ยงช้าง

“การประกอบกิจการช้าง” หมายความว่า การประกอบกิจการเกี่ยวกับช้างเพื่อการท่องเที่ยว การแสดง หรือการประกอบกิจการใดๆ เพื่อแสวงหาประโยชน์จากช้าง

“ความรู้อ้างอิง” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนความรู้อ้างอิงตามพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องหมายประจำซากของช้าง” หมายความว่า สิ่งหรือเครื่องหมายซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทำไว้ที่ซากของช้าง หรือเครื่องหมายอื่นใดที่อธิบดีประกาศกำหนด

“บัตรประจำตัวช้าง” หมายความว่า เอกสารราชการที่นายทะเบียนออกให้แก่เจ้าของช้างเพื่อแสดงลักษณะสำคัญที่บ่งชี้ความเป็นตัวช้าง

“ปางช้างที่เป็นมิตรกับช้าง” หมายความว่า ปางช้างที่ไม่มีการจัดการแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมตามธรรมชาติของช้างการบริการให้ช้างรวมทั้งการฝึกลูกช้างเพื่อให้ทำการแสดงยังรวมถึงปางช้างที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในการเยี่ยมชมพฤติกรรมตามธรรมชาติของช้างเท่านั้น

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียน

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กบออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นหรือออกกฎกระทรวง ระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและประกาศนั้นเมื่อได้ประกาศในกิจจานุเบกษาแล้วให้บังคับใช้ได้

หมวด ๑

การป้องกันการทารุณกรรมช้าง

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกช้างเป็นสัตว์พาหนะตามพระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พ.ศ. ๒๔๘๒ และการทำร้ายร่างกายช้างไม่ว่ากรณีใด ให้ถือว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัติทารุณกรรมสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดทารุณกรรมช้าง เช่น ทุบตี ใช้ตะขอสับ หรือบังคับให้ช้างทำตามคำสั่งอย่างหนึ่งอย่างใดที่ขัดต่อพฤติกรรม การงดให้อาหารช้างที่เป็นการลงโทษ เว้นแต่ช้างเป็นอันตรายต่อชีวิต

มาตรา ๘ การกระทำต่อไปนี้ให้ถือเป็นการทารุณกรรม

- (๑) การแยกลูกช้างก่อนอายุ ๑๐ ปีมาทำการฝึก
- (๒) การบังคับช้างให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อความบันเทิง หรือการแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมของช้าง
- (๓) การปล่อยปะละเลยไม่ดูแลช้าง
- (๔) การนำช้างมาเดินบนทางหรือสถานที่สาธารณะเพื่อเร่ขายของ
- (๕) การล่ามโซ่ช้างเป็นเวลานานหรือการขังช้างไว้ในสถานที่คับแคบ
- (๖) การขี่ช้างหรือนั่งช้างตามสถานที่ท่องเที่ยว
- (๗) การใช้วัสดุที่เป็นของแหลม ที่ใช้สับ เฉาะ เจาะ หรือวัสดุของแข็งที่ใช้ทุบตี
- (๘) การใช้อุปกรณ์ฟ้าสำหรับช้อนช้าง เช่น กระจบองไฟฟ้า แส้ไฟฟ้า
- (๙) การปล่อยให้ช้างอดอาหาร น้ำ หรือปล่อยให้ช้างเจ็บป่วย
- (๑๐) การใช้งานช้างติดต่อกันเวลานานโดยที่ช้างไม่มีเวลาพักผ่อนที่เหมาะสมตามธรรมชาติ
- (๑๑) การบังคับผสมพันธุ์ที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ

หมวดที่ ๒

การจัดสวัสดิภาพช่าง

มาตรา ๙ ผู้ครอบครองช่าง ปางช่าง หรือผู้ประกอบการช่าง ต้องจัดสวัสดิภาพให้แก่ช่างให้เหมาะสม โดยครอบคลุมถึงหลักอิสรภาพห้าประการ

มาตรา ๑๐ เจ้าของสถานที่ที่ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการหรือครอบครองช่าง ต้องจัดให้มีอาหารและน้ำดื่มที่เพียงพอต่อช่าง และอาหารที่มีความหลากหลายตามโภชนาการที่ช่างควรได้รับ

มาตรา ๑๑ ผู้ประกอบการช่างและผู้ครอบครองช่างต้องจัดให้มีพื้นที่ที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับธรรมชาติ ไม่ล่ามช่างเป็นเวลานานและใช้โซ่ที่สั้นเกินไป

มาตรา ๑๒ ผู้ประกอบการช่างและผู้ครอบครองช่างต้องจัดให้มีมาตรการการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การตรวจสุขภาพช่าง รวมทั้งการเข้าถึงการดูแลสุขภาพของสัตว์แพทย์ในกรณีช่างเจ็บป่วยเป็นประจำทุกปี โดยให้บันทึกข้อมูลผลการตรวจสุขภาพ

มาตรา ๑๓ ผู้ประกอบการช่างและผู้ครอบครองช่างต้องจัดให้ช่างมีอิสระจากความกลัวและไม่พึงพอใจ

มาตรา ๑๔ ผู้ประกอบการช่างและผู้ครอบครองช่างต้องจัดให้ช่างมีอิสระในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมตามธรรมชาติ สามารถปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่างด้วยกันได้

มาตรา ๑๕ กรณีช่างที่มีอาการป่วยรุนแรง ช่างปลดระวาง หรือช่างที่ถูกวินิจฉัยว่าไม่สามารถทำงานได้ ผู้ประกอบการช่างและผู้ครอบครองช่างต้องดูแลอย่างเหมาะสมตามหลักการทางสัตวแพทย์

คณะกรรมการช่างไทยแห่งชาติ

มาตรา ๑๖ ให้มีคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า “คณะกรรมการช่างไทยแห่งชาติ” หรือที่เรียกว่า กชช. ประกอบด้วย

- (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช รวมถึงผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๘ คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากตัวแทนองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านการคุ้มครอง หรือ จัดสวัสดิภาพช้าง สำหรับสมาคมหรือมูลนิธิที่ดำเนินการเกี่ยวกับช้าง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด
- (๕) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒ คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านการคุ้มครอง หรือ จัดสวัสดิภาพช้าง สำหรับสมาคมหรือมูลนิธิที่ดำเนินการเกี่ยวกับช้าง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด
- (๖) ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

เมื่อครบวาระตามวรรคหนึ่งแล้ว หากยังมีได้มีการคัดเลือกกรรมการตามมาตรา ๑๗ (๔) (๕) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งเข้ารับหน้าที่ แต่ต้องไม่เกิน ๖๐ วันนับแต่วันที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเดียวกันแทนภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งและให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งคนดำรงตำแหน่งแทนเว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะ

เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันรัฐมนตรีจะไม่ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้และในการนี้ให้
คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๘ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๘ ววรรค ๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะมีพฤติกรรมการเสื่อมเสีย บกพร่องหรือไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
หรือลหุโทษ

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับรองแผน ยุทธศาสตร์ มาตรการและแนวทางในการคุ้มครองสวัสดิภาพช้าง รวมไปถึงการอนุรักษ์
ช้างอย่างยั่งยืน ตามที่สมัชชาเสนอ เพื่อประโยชน์ต่อการคุ้มครองสวัสดิภาพช้างและการป้องกันการ
ทารุณกรรมช้างไทยโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์สายพันธุ์ที่ยั่งยืนอันเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญ
ของประเทศไทย ตลอดจนให้คำแนะนำการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ
- (๒) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกประกาศตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน รวมทั้งกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่
เกิดขึ้น จากการปฏิบัติตามนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้
- (๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่รัฐมนตรี
มอบหมาย
- (๕) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและปกป้องช้างไทยต่อ
คณะรัฐมนตรีตามข้อเสนอแนะของสมัชชา
- (๖) กำกับ ดูแลและเร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อบัญญัติท้องถิ่น
ประกาศ ระเบียบและคำสั่งที่จำเป็น เพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการปกป้องช้างอย่างสมบูรณ์
- (๗) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ช้างของประเทศต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อย ปีละหนึ่งครั้ง

(๘) เร่งรัด อำนวยความสะดวกติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการชั่งไทยแห่งชาติ

(๑๐) ดำเนินการจัดให้มีสมาชิกและสนับสนุนการจัดสมาชิกเฉพาะพื้นที่และสมาชิกเฉพาะประเด็น เจือปนไขและหลักเกณฑ์ที่มาและจำนวนของสมาชิกเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๐ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๒๑ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการ ทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รอง ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุมถ้ารองประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้า คะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการชั่งไทยแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้ส่วนราชการ เอกชน และบุคคลอื่น เข้า ชี้แจง หรือส่งเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องของการเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำ ทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควรและอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือบุคคลนั้นมา พิจารณาหรือในกรณีที่มีเหตุการณ์กระทบต่อชั่ง และให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

หมวด ๕

สมาชิกชาช้งไทยแห่งชาติ

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการช้งไทยแห่งชาติแต่งตั้งอนุกรรมการด้านต่างๆ และจัดให้มีสมาชิกช้งไทยแห่งชาติซึ่งประกอบด้วยสมาชิกเฉพาะประเด็น โดยให้มีสัดส่วนจากผู้ประกอบกิจการช้งผู้ครอบครองช้งและตัวแทนภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้นจำนวนสัดส่วนหนึ่งในสี่ องค์กรภาคประชาสังคมซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านการคุ้มครองหรือจัดสวัสดิภาพช้ง สำหรับสมาคมหรือมูลนิธิที่ดำเนินการเกี่ยวกับช้ง จำนวนสองในสี่ ภาควิชาการ ผู้เชี่ยวชาญประเด็นที่เกี่ยวข้องกับช้ง และเจ้าหน้าที่รัฐหนึ่งในสี่ และจัดให้มีสมาชิกเฉพาะพื้นที่

ให้คณะกรรมการช้งไทยแห่งชาติแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อจัดให้มีสมาชิกช้งไทยแห่งชาติซึ่งประกอบด้วยสมาชิกเฉพาะประเด็น โดยให้มีสัดส่วนจากผู้ประกอบกิจการช้งผู้ครอบครองช้งและตัวแทนภาคประชาชนในพื้นที่นั้นจำนวนสัดส่วนหนึ่งในสี่ องค์กรภาคประชาสังคมซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ด้านการคุ้มครองหรือจัดสวัสดิภาพช้ง สำหรับสมาคมหรือมูลนิธิที่ดำเนินการเกี่ยวกับช้ง จำนวนสองในสี่ ภาควิชาการ ผู้เชี่ยวชาญประเด็นที่เกี่ยวข้องกับช้ง และเจ้าหน้าที่รัฐหนึ่งในสี่

ในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีคณะอนุกรรมการกลั่นกรองประเด็นสมาชิก และอนุกรรมการด้านการปกป้องและจัดสวัสดิภาพภาพช้ง

มาตรา ๒๔ ให้สมาชิกช้งไทยแห่งชาติมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) จัดทำรายงานสถานการณ์ช้งประจำปี เพื่อนำเสนอไปยังคณะกรรมการช้งไทยแห่งชาติ
- (๒) ศึกษารวบรวมปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทารุณกรรมช้งการละเลยไม่จัดสวัสดิภาพที่เหมาะสมกับช้งและประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้แก่คณะกรรมการช้งไทยแห่งชาติ
- (๓) เสนอนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมช้ง การจัดสวัสดิภาพและปัญหาอื่นๆ ที่เกิดจากช้งหรือเกี่ยวข้องกับช้งเพื่อให้คณะกรรมการช้งไทยพิจารณาเป็นนโยบายหรือกฎหมายเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการที่รักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

- (๔) เชิญผู้แทนส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐและบุคคลเข้าร่วมดำเนินการสมัชชาช่างไทยแห่งชาติ ให้ข้อมูลรวมทั้งเรียกเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการตรวจสอบแก้ไขปัญหา
- (๕) ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๒๕ กรอบการทำงานของสมัชชาช่างแห่งชาติ การดำเนินการของสมัชชาช่างไทยแห่งชาติได้อยู่ได้ หลักการและเจตนาของกฎหมายฉบับนี้ โดยยึดหลักการอยู่ร่วมกันของชุมชนกับช่าง กระบวนการ การมีส่วนร่วม การคำนึงถึงสวัสดิภาพที่ดีช่างเลี้ยงและการไม่ทำให้เกิดการทุกข์ทรมานแก่ช่างเลี้ยง และยึดหลักความเป็นสากล กฎหมายระหว่างประเทศและอนุสนธิสัญญาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับช่าง

มาตรา ๒๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งคณะกรรมการช่างแห่งชาติชุดแรก และให้มีคณะอนุกรรมการสมัชชาช่างไทยแห่งชาติตามมาตรา ๒๔

หมวด ๖

กองทุนช่างไทย

มาตรา ๒๗ จัดให้มีกองทุนที่เรียกว่า “กองทุนช่างไทย” ขึ้น และมีคณะกรรมการบริหารกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินของกองทุน

มาตรา ๒๘ ที่มาของเงินกองทุนช่างไทย

- (๑) เงินอุดหนุนประจำปีงบประมาณจากรัฐบาล
- (๒) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์กรระหว่างประเทศสนับสนุน ทั้งในรูปแบบการระดมทุน การบริจาค
- (๓) เงินจำนวนรายได้จากการภาษีที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- (๔) ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ เงินที่เกิดจากการลงทะเบียนแรกเกิดช่าง การจดทะเบียนปางช่างหรือผู้ประกอบการเกี่ยวกับช่างหรือเงินค่าปรับจากการเปรียบเทียบและตามคำพิพากษาของศาลเป็นจำนวนไม่เกินร้อยละสามสิบห้าของเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
- (๕) เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากกองทุนนี้

(๖) เงินอื่นๆที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้ให้กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินและทรัพย์สินของกองทุนข้างไทย และดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนข้างไทยตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๙ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) สนับสนุนงบประมาณปางช้างที่เป็นมิตรกับช้าง เช่น ปางช้างที่ไม่มีการซื้อขาย การแสดงโชว์ช้างที่ขัดกับพฤติกรรมตามธรรมชาติของช้าง ปางช้างที่มีการจัดสวัสดิภาพแก่ช้างตามหลักอิสระห้าประการ
- (๒) สนับสนุนการดูแลช้างของกลางหรือช้างที่เจ้าของได้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ (กรณีช้างเลี้ยง)
- (๓) เป็นเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใดๆที่เกี่ยวกับการสนับสนุนให้เกิดการคุ้มครองและปกป้องสวัสดิภาพช้างไทย
- (๔) การเยียวยาผู้เสียหายจากกรณีช้างสร้างความเสียหายแก่ชีวิตหรือทรัพย์สิน
- (๕) ใช้เป็นงบประมาณสำหรับสนับสนุนการจัดสมัชชาช้างแห่งชาติอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาหรือการจัดการสวัสดิภาพช้างในพื้นที่
- (๖) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนข้างไทย

มาตรา ๓๐ ให้มีคณะกรรมการกองทุนขึ้นชุดหนึ่งโดยเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนข้างไทย” โดยให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธาน อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และผู้ทรงคุณอีกไม่เกินห้าท่าน โดยมีคณะกรรมการช้างแห่งชาติเป็นผู้แต่งตั้ง

มาตรา ๓๑ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข ระเบียบและวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามกิจการที่กำหนดไว้ใน มาตรา.....
- (๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และวิธีดำเนินงานของวางระเบียบการรับเงินและเบิกจ่ายเงินกองทุนและ ผู้จัดการกองทุนตามมาตรา ๓๐และมาตรา ๓๒ ตลอดจนวิธีการประสานงาน ระหว่างคณะกรรมการกองทุน กรมบัญชีกลางและผู้จัดการกองทุนตามมาตรา ๓๑
- (๓) กำหนดอัตราส่วนและหลักเกณฑ์สำหรับการหักเงินค่าบริการและค่าปรับส่งเข้ากองทุนตามมาตรา

(๔) จัดทำรายงานการรับจ่ายเงินของกองทุนเสนอต่อคณะกรรมการช่างไทยแห่งชาติตามที่คณะกรรมการช่างไทยกำหนด

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ การกำหนดระเบียบตาม (๒) (๓) หรือ (๔) และการกำหนด แนวทางการดำเนินงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) ของคณะกรรมการกองทุนจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการช่างไทย คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาและปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการกองทุนจะมอบหมายก็ได้

มาตรา ๓๒ ให้อธิบดีกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดการกองทุน เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน

หมวด ๗

การเพาะพันธุ์ช่าง

มาตรา ๓๓ ผู้ใดจะทำการเพาะพันธุ์ช่างให้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการอนุรักษ์ ให้ขอใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ และห้ามมิให้การเพาะพันธุ์ดังกล่าว เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการใช้เพื่อการแสดง การส่งออกหรือการผสมพันธุ์ในเชิงพาณิชย์อื่นๆ การขายหรือส่งออกน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอช่าง หรือเซลล์ไข่ช่างในกรณีเพาะพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์ วิจัย ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์

การอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงจำนวนประชากรช่าง ความเหมาะสมในด้านการจัดที่อยู่อาศัยและดูแลเอาใจใส่ตัวอย่างพันธุ์ที่มีอยู่ขณะขออนุญาต และความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมของช่างเป็นสำคัญ

หมวด ๘

การส่งออกช่าง การครอบครองซากของช่างและผลิตภัณฑ์จากช่าง

มาตรา ๓๔ การอนุญาตให้ส่งออกช่าง ซากของช่างหรือผลิตภัณฑ์ช่างให้กระทำได้เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยเพื่อการคุ้มครองช่างการอนุรักษ์ช่างที่กระทำโดยทางราชการเท่านั้นทั้งนี้การส่งออกช่างในเหตุผลดังกล่าวต้องคำนึงถึงความอยู่รอดของช่าง การส่งออกช่างเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไม่สามารถทำได้ การอนุญาตผู้ใดซึ่งมิใช่ราชการหรือรัฐบาลส่งออกช่าง ซากของช่าง หรือผลิตภัณฑ์ช่างให้ถือว่ามีความผิด

มาตรา ๓๕ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกช้าง ชากของช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้างออกนอกราชอาณาจักร เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการท่องเที่ยว การแสดงความบันเทิง รวมถึงการไม่อนุญาตให้ส่งออกเพื่อการจัดนิทรรศการ ชั่วคราว จัดการแสดง นิทรรศการเพื่อการเผยแพร่ เป็นการชั่วคราวหรือการค้าใดๆ

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ชากของช้างและผลิตภัณฑ์ช้าง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าขึ้นส่วนใดๆ ของช้าง และหมายความถึงมีหรือแสดงไว้เพื่อการประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอ ทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์สารสนเทศ หรือสื่อใดๆ เพื่อการค้าด้วย

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดครอบครองชากของช้าง อวัยวะ ชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ช้างเว้นแต่จะมีก่อนที่พระราชบัญญัตินี้จะประกาศใช้ ประกอบใช้ตามลักษณะหรือขนาดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ ผู้ใดที่ครอบครองชากหรือผลิตภัณฑ์ช้างก่อนพระราชบัญญัตินี้จะบังคับใช้ ให้ผู้ครอบครองแจ้งการครอบครอง ให้ผู้ครอบครองซึ่งชากของช้างหรือผลิตภัณฑ์จากช้าง ต้องแจ้งการครอบครองต่อนายทะเบียนเพื่อทำเครื่องหมายประจำชากของช้างหรือผลิตภัณฑ์จากช้าง ภายใน ๑๘๐ วันหลังจากพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ โดยระเบียบและเงื่อนไขเป็นไปตามที่อธิบดีกรมปศุสัตว์กำหนด

ภายหลังจากได้รับแจ้งการครอบครองให้นายทะเบียนออกเอกสารการครอบครองชากของช้าง และผลิตภัณฑ์จากช้างให้แก่ผู้แจ้งการครอบครองไว้เป็นหลักฐาน และทำเครื่องหมายประจำ ชากของช้างและผลิตภัณฑ์ช้างแล้วแต่กรณี ให้เจ้าของชากของช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้างรับผิดชอบราคาในการจัดหาเครื่องหมายประจำชากของช้างและค่าใช้จ่ายในการทำเครื่องหมายประจำชากของช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้างนั้น

ในกรณีที่ตรวจพบหรือมีเหตุอันควรสงสัยในภายหลังจากที่ได้รับแจ้งการครอบครองว่าชากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้างได้มาโดยไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ นายทะเบียนอาจมีคำสั่งให้ผู้ครอบครอง นำเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ได้

เหตุอันควรสงสัยและการนำเอกสารหรือหลักฐานมาพิสูจน์ตามวรรคสาม ให้เป็นไปตาม ที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่า ชากของช้าง และผลิตภัณฑ์ช้าง ในความครอบครองเป็นชากของช้างและผลิตภัณฑ์ช้าง ที่ได้มาอย่างถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ให้ชากของช้างและผลิตภัณฑ์ช้างนั้นตกเป็นของแผ่นดิน และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งมอบชากของช้างและผลิตภัณฑ์ช้างให้แก่กรมปศุสัตว์ภายในสามสิบวันนับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งจากนายทะเบียน

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของนายทะเบียนตามวรรคห้า ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับจากวันที่ได้รับแจ้งคำสั่งคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สิ้นสุด

มาตรา ๓๙ ห้ามมิให้ผู้ครอบครองซากของช้างและผลิตภัณฑ์จากช้างตามมาตรา ๓๙ โอนการครอบครองเปลี่ยนแปลงสถานที่ครอบครอง แปรสภาพ หรือเปลี่ยนรูปร่างซากของช้างและผลิตภัณฑ์จากช้าง เว้นแต่เป็นการถ่ายโอนทางมรดก

หมวด ๙

การแจ้งและการขึ้นทะเบียน

ส่วนที่ ๑

การแจ้งและการขึ้นทะเบียนช้างและการแจ้งตาย

มาตรา ๔๐ การขึ้นทะเบียนช้างเมื่อช้างตกถูกให้เจ้าของช้างแจ้งต่อนายทะเบียนภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ช้างเกิดแก่นายทะเบียน เพื่อจัดทำบัตรประจำตัวช้าง

มาตรา ๔๑ การขึ้นทะเบียนช้างให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) เจ้าหน้าที่ทำสิ่งหรือเครื่องหมายไว้ที่ตัวช้าง
- (๒) จัดทำบัตรประจำตัวช้างซึ่งประกอบด้วย
 - (ก) รูปถ่ายที่ระบุความสูงและขนาดรอบด้านของช้าง
 - (ข) สิ่งหรือเครื่องหมายที่ตัวช้าง
 - (ค) ตำแหน่งใดๆ ที่มีติดอยู่ตัวช้างทั้งที่เกิดโดยธรรมชาติหรือโดยมนุษย์ทำขึ้น
 - (ง) รหัสพันธุกรรมของช้าง (ดีเอ็นเอ)
- (๓) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขอื่นให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๔๒ ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๐ ให้มีอายุสองปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตนั้นถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเสียก่อน ที่ใบอนุญาตสิ้นอายุสามเดือน เมื่อได้ยื่นคำขอและชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๓ ผู้ใดครอบครองช้างหรือถือตัวรูปพรรณช้างก่อนมีพระราชบัญญัตินี้ให้มาแจ้งต่อนายทะเบียนภายใน ๒๔๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๔ กรณีเมื่อมีช้างตายให้ผู้ครอบครองช้างหรือความผู้แจ้งการตายต่อนายทะเบียนภายใน ๒๔ ชั่วโมง เมื่อได้รับแจ้งแล้วให้สัตวแพทย์เข้าตรวจพิสูจน์สาเหตุการตายและแจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อจดบันทึกข้อมูลลงในบัตรประจำตัวช้าง และให้เจ้าหน้าที่ยึดบัตรประจำตัวช้างไว้และออกใบรับรองการตายของช้างแก่ผู้ครอบครองช้าง หลังจากนั้น ให้สัตวแพทย์มีคำสั่งให้เจ้าของช้างจัดการฝังกลบหรือเผาทำลายซากช้างโดยต้องไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและโรคระบาดต่อประชาชนบริเวณใกล้เคียง

มาตรา ๔๕ ห้ามการปล่อยช้างคืนสู่ธรรมชาติ เว้นแต่ได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๒

การขออนุญาต การออกใบอนุญาตประกอบกิจการช้างและหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๔๖ ผู้ใดจะประกอบกิจการช้าง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาต หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการช้าง ต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ตั้งของผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการช้าง

มาตรา ๔๘ การประกอบกิจการช้างให้ยื่นคำขออนุญาตต่ออธิบดีกรมปศุสัตว์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด และผู้ใดประกอบกิจการช้างอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายพร้อมแจ้งข้อมูล ดังนี้

- (๑) แผนจำนวนประชากรช้างในครอบครองและความผู้แจ้งที่ใช้ในการประกอบกิจการช้างและจำนวนความผู้แจ้งที่ได้รับใบอนุญาต
- (๒) แผนจำนวนลูกจ้าง พนักงาน หรือที่ปรึกษาที่ใช้ในการประกอบกิจการช้าง
- (๓) วัตถุประสงค์การใช้งานช้างและแผนการใช้งานช้าง
- (๔) แผนในการจัดสถานที่ดูแลช้าง ระบบการดูแลช้างและสวัสดิภาพสำหรับช้าง
- (๕) สถานที่ตั้งให้ผู้ประกอบกิจการ

- (๖) จำนวนงบประมาณในการลงทุนและแผนการจัดการงบประมาณภายในสถานประกอบการที่ได้ยื่นจดทะเบียน
- (๗) ประกันภัยสำหรับผู้มาใช้บริการ พนักงาน ภายในสถานประกอบกิจการ
- (๘) แผนการจ้างงานความช่างที่ ได้รับใบอนุญาต

ในกรณีสถานประกอบการที่ประกอบกิจการช่างก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับช่างต่ออธิบดีภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๙ ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๘ ให้มีอายุ ๓ ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตนั้น ถ้าผู้รับอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายก่อนที่ใบอนุญาตจะสิ้นอายุสามเดือน เมื่อได้ยื่นคำขอและชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตพร้อมกับการยื่นคำขอแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๐ ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๔๘ หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ... ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ก่อนที่รัฐมนตรีจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามวรรคสอง รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ประกอบกิจการไปพลางก่อนได้ เมื่อผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตร้องขอ

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๑ การเปลี่ยนแปลงชื่อในใบอนุญาตประกอบกิจการช่างที่ได้รับอนุญาตแล้ว จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตและการย้ายสถานที่ประกอบกิจการช่างไปตั้ง ณ ที่อื่นนอกจากที่ที่ระบุไว้ ในใบอนุญาต จะกระทำต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้รับอนุญาตดำเนินการเสมือนขอรับใบอนุญาตใหม่

มาตรา ๕๒ ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนใบอนุญาตประกอบกิจการช่างให้แก่ บุคคลอื่น ให้ผู้รับอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาตและให้กระทำต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การโอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๓ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตาย และทายาทหรือผู้ที่ได้รับความยินยอมจากทายาทแสดงความจำนงต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับอนุญาตตายเพื่อขอประกอบกิจการช่างที่ผู้ตายได้รับอนุญาตนั้นต่อไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เป็นไปตาม ที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายอนุญาตแล้ว ให้ผู้แสดงความจำนงนั้นประกอบกิจการข้างต่อไปได้ จนกว่าใบอนุญาตนั้นสิ้นอายุ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้แสดงความจำนงเป็นผู้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้ นับแต่วันที่ผู้รับอนุญาตตาย

มาตรา ๕๔ ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะเลิกประกอบกิจการข้าง ต้องแจ้งเป็นหนังสือและจัดทำรายงานที่จะปฏิบัติเกี่ยวกับข้างส่งให้ผู้อนุญาตทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตจะสั่งให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ก่อนเลิกกิจการก็ได้

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตตามมาตรา ๔๙ ชำรุดสูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาต และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบ การชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๖ การเปลี่ยนแปลงชื่อในใบอนุญาตประกอบกิจการข้างที่ได้รับอนุญาตแล้ว จะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

มาตรา ๕๗ การย้ายสถานที่ประกอบกิจการข้างไปตั้ง ณ ที่อื่นนอกจากที่ที่ระบุไว้ ในใบอนุญาตจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้รับอนุญาตดำเนินการเสมือนขอรับใบอนุญาตใหม่

มาตรา ๕๘ ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนใบอนุญาตประกอบกิจการข้างให้แก่ บุคคลอื่น ให้ผู้รับอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาตและให้กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การโอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๙ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตตาย และทายาทหรือผู้ที่ได้รับความยินยอมจากทายาทแสดงความจำนงต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับอนุญาตตายเพื่อขอประกอบกิจการข้างที่ผู้ตายได้รับอนุญาตนั้นต่อไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เป็นไปตาม ที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๖๐ ผู้ใดทำนิติกรรม หรือโอนกรรมสิทธิ์ข้างให้แก่ผู้อื่นจะกระทำมิได้

มาตรา ๖๑ ผู้ใดจะนำข้างไปยังจังหวัดอื่น ต้องแจ้งต่อนายทะเบียน

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การขออนุญาต และการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ส่วนที่๓

ใบอนุญาตความรู้อ่าง

มาตรา ๖๒ ผู้ใดประสงค์ทำหน้าที่ความรู้อ่าง ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลอ่าง ควบคุมอ่าง ให้แจ้ง
ต่อนายทะเบียนเพื่อทำการขึ้นทะเบียน ขอรับใบอนุญาตประกอบอาชีพ

กรณีความรู้อ่างไม่ประสงค์จะทำอาชีพต่อไป ให้แจ้งยกเลิกต่อนายทะเบียน

ให้อธิบดีกรมปศุสัตว์เป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์และอนุญาตการประกอบอาชีพความรู้อ่าง

หมวด ๑๐

การใช้และเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๖๓ เมื่อปรากฏว่าผู้ประกอบกิจการอ่างไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรา ๔๗-๖๒ตามพระราชบัญญัติ
นี้ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้
ได้รับอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องภายในเวลา ๔๕ วัน แต่ทั้งนี้ไม่เป็นเหตุลบล้างความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๔ อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตการประกอบกิจการอ่างเมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับอนุญาต

(๑) ไม่ปฏิบัติตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่งตามมาตรา ๖๔

(๒) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศ ที่ออกตาม
พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป หรือ

(๓) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตการประกอบกิจการอ่างตามวรรคหนึ่งให้มีกำหนดเวลาตามที่อธิบดีเห็นสมควรแต่ครั้ง
หนึ่งต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่แจ้งให้ผู้รับอนุญาตทราบ แต่อธิบดีจะเพิกถอนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตการ
ประกอบกิจการอ่างก่อนครบกำหนดเวลาก็ได้เมื่อได้มีการปฏิบัติถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือ
ประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๕ ในกรณีที่ผู้ได้รับอนุญาตการประกอบกิจการอ่างฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๖๔
อธิบดีมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นได้

มาตรา ๖๖ ในกรณีให้อธิบดีมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา๖๔หรือให้เพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๖๔ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งคำสั่งไปยังผู้รับอนุญาต

หนังสือแจ้งตามวรรคหนึ่ง ต้องกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตจัดทำรายงานชี้แจงส่งให้อธิบดีโดยเร็ว เพื่ออธิบดีจะสั่งการ ให้ผู้ได้รับอนุญาตจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับข้างนั้น

ถ้าไม่พบตัวผู้รับอนุญาต หรือผู้รับอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปิดคำสั่งไว้ในที่เปิดเผย ณ ประกอบกิจการข้าง และให้ถือว่าผู้รับอนุญาตได้รับทราบคำสั่งแล้วตั้งแต่วันที่ ได้ปิดคำสั่ง

คำสั่งของผู้อนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือโดยวิธีอื่นใดอีกด้วยก็ได้

มาตรา ๖๗ ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตที่ถูกลงสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการข้าง ตามมาตรา๖๕หรือที่ถูกสั่ง เพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๖๖ ประกอบกิจการข้างนับแต่วันที่ทราบคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการข้าง หรือคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๘ ผู้ใดถูกเพิกถอนใบอนุญาตแล้วจะขอรับใบอนุญาตใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๖๙ คำสั่งของอธิบดีที่ได้สั่งตามมาตรา... หรือมาตรา.. ผู้รับอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อ รัฐมนตรีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขในการอุทธรณ์ ให้เป็นไปตามที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การอุทธรณ์คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งนั้น

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๑๑

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๗๐ ให้อธิบดีกรมปลัดเป็นผู้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยสามารถแต่งตั้งพนักงานผู้ช่วยได้

มาตรา ๗๑ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร หรือสถานที่อื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ เพื่อตรวจค้น ยึด หรืออายัดช่าง ซากของช่าง หรือผลิตภัณฑ์ช่างที่เกี่ยวกับ การกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือจับกุมผู้กระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่ต้องมีหมายค้น ในกรณีดังต่อไปนี้

(ก) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำในอาคารหรือสถานที่นั้น

(ข) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในอาคารหรือสถานที่นั้น

(ค) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าช่างหรือซากของช่างที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ซ่อนหรืออยู่ในอาคารหรือสถานที่นั้นประกอบกับต้องมีเหตุ อันควรเชื่อว่าเป็นจากการเน้นข่าวว่าจะเอาหมายค้นมาได้ ช่าง ซากของช่าง ผลิตภัณฑ์ช่าง หรือพยานหลักฐาน นั้นจะถูกโยกย้าย ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

(ง) เมื่อผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าของอาคารหรือสถานที่ และการจับนั้น มีหมายจับหรือจับได้โดยไม่ต้องมีหมายตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้

(๒) สั่งเจ้าของหรือผู้ควบคุมยานพาหนะให้หยุดหรือจอด เพื่อตรวจหรือควบคุมให้การเป็นไปตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อตรวจค้นยานพาหนะในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้

(๓) จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้โดยไม่ต้องมีหมายจับเมื่อปรากฏว่ามีการกระทำ ความผิดซึ่งหน้าหรือมีเหตุอื่นที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาบัญญัติไว้เพื่อส่งพนักงานสอบสวน ดำเนินการต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

การดำเนินการตาม (๑) ให้กระทำได้ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตกหรือในเวลาทำการของสำนักงานหรือ สถานประกอบการนั้น ทั้งนี้ หากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ จะดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ ก็ได้

ในการปฏิบัติการตามมาตรานี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๗๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ผู้รับอนุญาตและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง อำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๗๓ ของกลางเกี่ยวกับการกระทำผิดที่อยู่ในระหว่างคดี ให้อยู่ในความดูแลรักษาของพนักงานเจ้าหน้าที่ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้เจ้าของช้าง ชากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์ช้าง และผู้กระทำผิด ชำระค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายที่เกิดขึ้น

หมวด ๑๒

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๖-๘ ผู้ใดทรมานหรือทารุณช้าง ต้องระวางโทษจำคุกสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๙-๑๖ ผู้ใดไม่จัดสวัสดิภาพให้แก่ช้างตามมาตราดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๗๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ ผู้ใดผสมพันธุ์ช้างโดยไม่ได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๕ ผู้ใดส่งออกช้างเพื่อวัตถุประสงค์เชิงพานิชย์ให้ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีปรับไม่เกินสามล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๘ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ผู้ใดซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือค้าชิ้นส่วนของช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้าง หรือแสดงไว้เพื่อการประกาศหรือโฆษณาหรือนำเสนอ ทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์สารสนเทศ หรือสื่อใดๆ เพื่อการค้า ต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งปี และปรับไม่เกินสามล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ขึ้นอยู่กับปริมาณและชาติที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ ผู้ใดครอบครองช้างชากของช้างมีไว้ในครอบครองซึ่งผลิตภัณฑ์จากช้าง ก่อนที่วันพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับให้แจ้งการครอบครองต่อนายทะเบียนมอบหมายภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับเมื่อได้รับแจ้งการครอบครองตามวรรคหนึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสามล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๐ ช่างซากของช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้างที่บุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำความผิดที่มีโทษถึงจำคุกในพระราชบัญญัตินี้ ให้ศาลสั่งริบเสียทั้งสิ้น ต้องระวางโทษจำคุกสามปี และปรับไม่เกินสามล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๑ ความรู้ช่างที่ทำงานเกี่ยวข้องกับช่างที่ไม่มีใบอนุญาตให้เปรียบเทียบปรับตั้งแต่ ห้าพันบาทบาท แต่ไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท และให้มีการลงโทษผู้ประกอบการ ให้เปรียบเทียบปรับตั้งแต่ หนึ่งแสนบาทบาทแต่ไม่เกิน ห้าแสนบาท

มาตรา ๘๒ สถานประกอบการที่ปล่อยให้มีความรู้ช่างที่ไม่มีใบอนุญาตตามมาตราต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๓ ผู้ใดประกอบกิจการโดยไม่มีใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา คำสั่งพัก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๕ ผู้ใดช่วยเหลือซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื่อ รับจำหน่ายหรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งช่างซากของช้าง ผลิตภัณฑ์ช้าง อันได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๖ ช่าง ซากของช้าง ผลิตภัณฑ์ช้าง ที่ตกเป็นของแผ่นดินแล้วทุกกรณี ตามพระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ในความดูแลรักษาของพนักงานเจ้าหน้าที่และจัดการตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๘๗ ในกรณีผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วยเว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา ๘๘ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับระหว่าง หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาทบาท โดยและจำคุก หนึ่งถึงสามปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย มีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลา อันสมควร แต่ไม่เกินสิบห้าวัน ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคสอง ให้ดำเนินคดีต่อไป

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

DRAFT

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการช่าง	ฉบับละ ๓๐,๐๐๐	บาท
๒. ค่าธรรมเนียมต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ ๓๐,๐๐๐	บาท
๓. ค่าธรรมเนียมสมุดประจำตัวช่าง	เล่มละ ๕,๐๐๐	บาท
๔. ค่าธรรมเนียมการโอนใบอนุญาต	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐	บาท
๕. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าช่าง	ฉบับละ ๕๐,๐๐๐	บาท
๖. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตส่งออกช่าง(กรณีวิจัย)	ฉบับละ ๕๐๐,๐๐๐	บาท
๗. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าช่าง	ฉบับละ ๑๐๐,๐๐๐	บาท
๘. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าซากของช่าง		
(ก) งา	ฉบับละ ๕๐,๐๐๐	บาท
(ข) ซากอื่น ๆ	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐	บาท
๙. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตส่งออกซากของช่าง		
(ก) งา	ฉบับละ ๑๐๐,๐๐๐	บาท
(ข) ซากอื่น ๆ	ฉบับละ ๕๐,๐๐๐	บาท
๑๐. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตนำเข้าผ่านซากของช่าง		
(ก) งา	ฉบับละ ๕๐,๐๐๐	บาท
(ข) ซากอื่น ๆ	ฉบับละ ๒๐,๐๐๐	บาท
๑๑. ค่าธรรมเนียมใบรับรองหรือใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ ๑๐,๐๐๐	บาท